

Kokousaika: Tiistai 8.12.2020 klo 18.30 (puuro seurakuntasalissa klo 18 alkaen)
Kokouspaikka: Lopen kirkon kirkkosali, Pilpalantie 1, Loppi

Asialuettelo:

- 41§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus
- 42§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 43§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta
- 44§ Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- 45§ Työalojen esittely ja uusien työntekijöiden esittäytyminen kirkkovaltuustossa
- 46§ Investointien aktivointirajan ja poistosuunnitelman muutos
- 47§ Kartan konservointi
- 48§ Kirkon peruskorjauksen suunnittelun jatko
- 49§ Talousarvioavustukset
- 50§ Seurakunnan toimintasuunnitelma 2021-2023 ja talousarvio 2021
- 51§ Hautainhoitorahaston toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021
- 52§ Jäsenten esittämät asiat
- 53§ Valitusosoitus
- 54§ Kokouksen päätös

Lopella 26.11.2020

Outi Siirola
kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Kokouskutsu esityslistoineen on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 26.11.2020

Pirjo Kuuluvainen
talouspäällikkö

Pöytäkirja nähtävänä:

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä kirkkoherranvirastossa 15.12.-14.1.2020 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00.

Kokousaika	Tiistai 8.12.2020 klo 18.30 – 19.14		
Kokouspaikka	Lopen kirkon kirkkosali, Pilpalantie 1, Loppi		
Jäsenet		läsnä	poissa
	Alho, Aimo	x	
	Auvinen, Minttu		x
	Hatakka, Jarno	x	
	Kanerva, Risto		x
	Kenttämies, Teppo	x	
	Kuparinen, Marja-Leena	x	
	Kuparinen, Seppo	x	
	Leino, Maria	x	
	Lukana, Anne		x
	Muhonen, Pieti		x
	Nevanpää, Kalevi	x	
	Niemelä, Asko	x	
	Niemi, Arja	x	
	Saksala, Eija	x	
	Salomaa, Ari	x	
	Siirola, Outi	x	
	Siivonen, Johanna	x	
	Tuohimaa-Salminen, Kristiina	x	
	Vuorinen, Sakari	x	
	Rautiainen, Riina, varajäsen	x	
	Paalijärvi, Sari, varajäsen	x	
	Vesto, Leena, varajäsen	x	
Muut osallistujat	Hynynen, Tuomas, kirkkoherra	x	
	Kuuluvainen, Pirjo, talouspäällikkö	x	
Käsitellyt asiat	§§ 41 - 54		
Allekirjoitus	Outi Siirola puheenjohtaja	Pirjo Kuuluvainen pöytäkirjanpitäjä	
Pöytäkirjan tarkastus	Lopella 8.12.2020		
	Johanna Siivonen	Kristiina Tuohimaa-Salminen	
Pöytäkirja nähtävänä	Lopen seurakunnan kirkkoherranvirasto 15.12.2020-14.1.2021 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00		

41§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Puheenjohtaja Outi Sirola avasi kokouksen klo 18.30.
Kirkkoherra Tuomas Hynynen piti alkuhartauden.

42§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 26.11.2020.
Kokouskutsu on ollut nähtävänä seurakunnan ilmoitustaululla 26.11. – 8.12.2020.
Kokouskutsusta on ilmoitettu Lopen Lehdessä 2.12.2020.

Ehdotus: Kirkkovaltuusto suorittaa nimenhuudon ja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: suoritettiin nimenhuuto ja todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

43§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta

Kirkkovaltuusto päätti §3/15.1.2019 noudattaa pöytäkirjan tarkastajien valinnassa aakkosjärjestystä.

Ehdotus: Kirkkovaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Johanna Siivosen ja Kristiina Tuohimaa-Salmisen. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

44§ Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

45§ Työalojen esittely ja uusien työntekijöiden esittäytyminen kirkkovaltuustossa

Kirkkoneuvosto §29 / 13.2.2019

Seurakunnan eri toiminnot ovat aiemmilla valtuustokausilla esittäytyneet kirkkovaltuustossa. Valtuutetuilla on ollut mahdollisuus kysyä ja keskustella eri toiminnoista esittelyn yhteydessä.

Aiemmillä valtuustokausilla uusia työntekijöitä on pyydetty esittäytymään kirkkovaltuuston kokouksiin.

Molemmat käytännöt ovat kirkkoherran arvion mukaan osoittautuneet toimiviksi.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto tutustuu seurakunnan eri työalojen toimintaan seuraavasti:

2 / 2019 Lapsi- ja perhetyö, varhaisnuoriso-, nuoriso- ja rippikoulutyö

3 / 2019 Diakonia, lähetystyö ja partio

4 / 2019 Kirkkoherranvirasto, taloustoimisto ja KIPA

1 / 2020 Jumalanpalveluselämä, kirkkomusiikki, aikuistyö, tiedotus

2 / 2020 Kiinteistö- ja hautaustoimi sisältäen suntion työn, leirikeskus

3 / 2020 Metsätalous

4 / 2020 yhteistyökumppaneiden toteuttamat toiminnot (sairaalasielunhoito, palveleva puhelin, atk-palvelut ym.)

Työalaesittelyjen yhteydessä kutsutaan seurakunnan uudet työntekijät esittäytymään kirkkovaltuustossa.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §45 / 8.12.2020

Ehdotus: Kirkkovaltuusto tutustuu tässä kokouksessa seurakunnan yhteistyökumppaneiden toteuttamiin toimintoihin (sairaalasielunhoito, palveleva puhelin, atk-palvelut ym.).

Koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuen kokouksessa 28.4.2020 ei ollut työalaesittelyä. Kirkkoneuvosto ei ole tehnyt asiasta uutta päätösehdotusta, joten tässä kokouksessa toimittaneen kirkkoneuvoston alkuperäisen päätösehdotuksen mukaisesti ja tutustutaan seurakunnan yhteistyökumppaneiden toteuttamiin toimintoihin.

Päätös: työaloja ei esitelty tässä kokouksessa.

46§ Investointien aktivointirajan ja poistosuunnitelman muutos

Kirkkoneuvosto §132 / 24.11.2020

Kirkkohallitus on 27.8.2020 lähettänyt seurakunnille yleiskirjeensä 20/2020 liitteenä uudet taloushallinnon ohjeet. Käyttöomaisuuden poistomenetelmänä käytetään ohjeen mukaisesti vuodesta 2021 alkaen tasapoistoa. Menojäännöspoistoa ei enää hyväksytä.

Liitteenä 132a on ehdotus Lopen seurakunnan poistosuunnitelmaksi v. 2021 alkaen.

Investointien aktivointirajaksi kirkkohallituksen ohje suosittelee 10.000 euroa, kuitenkin huomioiden seurakuntatalouden koko. Lopen seurakunnan investointien aktivointiraja on ollut 8000 euroa vuodesta 2013 alkaen. Taluspäällikkö ehdottaa investointien aktivointirajaksi 1.1.2021 alkaen 10.000 euroa.

Taluspäällikön päätösehdotus:

- 1) Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle liitteenä 132a olevan Lopen seurakunnan poistosuunnitelman hyväksymistä ja käyttöönottoa 1.1.2021
- 2) Kirkkoneuvosto ehdottaa, että kirkkovaltuusto päättää Lopen seurakunnan investointien aktivointirajaksi 10.000 euroa 1.1.2021 alkaen.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §46 / 8.12.2020

Liite 46a: Lopen seurakunnan poistosuunnitelma 1.1.2021 alkaen

Ehdotus:

- 1) Kirkkovaltuusto hyväksyy liitteenä 46a olevan Lopen seurakunnan poistosuunnitelman, joka otetaan käyttöön 1.1.2021.
- 2) Kirkkovaltuusto päättää Lopen seurakunnan investointien aktivointirajaksi 10.000 euroa 1.1.2021 alkaen.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

47§ Kartan konservointi

Kirkkoneuvosto §134 / 24.11.2020

Seppo Kuparinen on §56 / 19.3.2019 esittänyt kirkkoneuvostolle, että seurakunnan omistaman 1700-luvulta peräisin olevan kartan konservointia selvitetään. Asian valmistelu on viivästynyt merkittävästi, ja Kuparinen on tiedustellut asian etenemisestä muun muassa kirkkovaltuustossa §38 / 3.11.2020.

Mainittu kartta on vuodelta 1799. Paikallista historiaa tunteva Helge Joutsu on arvioinut, että kyseinen kartta olisi jonkinlainen työkartta tuolloin keskeneräiseen isojakoon. Isojako Lopenkylässä oli alkanut 1790-luvulla, mutta se saatiin loppuun vasta 1832. Kuvia kartasta on liitteenä 134a.

Seurakunta on tiedustellut kartan historiallista kiinnostavuutta Kansallisarkistosta. Samalta alueelta ilmeisesti on muitakin karttoja. Kansallisarkistolla on meneillään Isojaon aikaisten karttojen digitointiprosessi, ja vastaavia karttoja julkaistaan digitaalisessa muodossa vuoden 2021 aikana. Siten Kansallisarkistolla ei ole kiinnostusta kyseessä olevaan karttaan.

Seurakunta on pyytänyt kahdelta karttojen konservointia tekevältä yritykseltä alustavaa hinta-arviota kartan konservoinnista. Konservointi sellaiseen kuntoon, että kartan voisi asettaa esille, maksaisi arviolta 3000 – 6000 euroa.

Taluspäällikkö arvioi, että kartta on luonteeltaan oman aikansa työpiirros tai luonnos, eikä historiallisesti erityisen kiinnostava kartta. Lopen seurakunnalla ei ole myöskään sopivaa tilaa johon karttaa laitettaisiin esille.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Seurakunta ei ryhdy toimenpiteisiin esittelytekstissä mainitun kartan kunnostamiseksi.

Päätös:

- 1) ehdotuksen mukainen. Kartta säilytetään nykyisessä kunnossaan seurakunnan arkistossa.
- 2) Kirkkovaltuusto ehdottaa, että kirkkovaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Kirkkovaltuusto §47 / 8.12.2020

Liite 47a: Kuvia kartasta

Ehdotus:

Kirkkovaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

48§ Kirkon peruskorjauksen suunnittelun jatko

Kirkkoneuvosto §138 / 24.11.2020

Lopen kirkon käytön suunnittelua ja peruskorjaussuunnittelua on toteutettu useita vuosia kirkkoneuvoston nimeämien työryhmien toimesta. Työryhmiin ovat kuuluneet luottamushenkilöiden ja työntekijöiden lisäksi arkkitehti Hanna Lyytinen ja Riihimäen seurakunnan kiinteistöpäällikkö Matti Humalajoki. Kirkkoherra ja taluspäällikkö kävivät heidän kanssaan neuvottelun tarkoituksena ratkaista, miten kirkon muutos- ja restaurointihankkeen suunnittelua edistettäisiin pisteeseen, jossa hankkeen kustannusarvio voidaan laskea kirkkovaltuuston päätöksiä ja avustushakemuksia varten. Neuvottelussa Matti Humalajoki lupautui toimimaan hankkeen projektipäällikkönä suunnitteluvaiheen ajan.

Liitteessä 138a on kooste arkkitehdin, rakennesuunnittelijan, pohjarakennesuunnittelijan ja LVIS-suunnittelijan sekä suunnitteluvaiheen projektipäällikön kustannuksista. Suunnittelumäärärahat yhteensä ovat 49.240,40 euroa (sis. alv).

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että kirkkovaltuusto päättää liitteenä 138a olevien suunnittelumäärärahojen hyväksymistä investoinniksi vuodelle 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §48 / 8.12.2020

Liite 48a: kooste arkkitehdin, rakennesuunnittelijan, pohjarakennesuunnittelijan ja LVIS-suunnittelijan sekä suunnitteluvaiheen projektipäällikön kustannuksista.

Ehdotus:

Kirkkovaltuusto päättää liitteenä 48a olevien suunnittelumäärärahojen hyväksymisestä investoinniksi vuodelle 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

49§ Talousarvioavustukset

Kirkkoneuvosto §122 / 20.10.2020

Seurakunta tekee lähetys- ja diakoniatyötä eri kristillisten järjestöjen kautta. Lisäksi paikalliset partiolippukunnat ja kirkkokuoro toteuttavat seurakunnallista toimintaa paikkakunnalla.

Lopen kirkkokuoro ei koronatilanteesta johtuen ole käyttänyt suurinta osaa v. 2020 myönnetystä avustuksesta, joten kirkkokuoro ei ano avustusta vuodelle 2021.

Liitteenä 122a on yhdistelmä vuodelle 2021 ehdotetuista avustuksista: partion toiminta-avustuksista sekä lähetystyön ja kansainvälisen työn avustuksista.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ velvoittaa kirkkoneuvoston arvioimaan päätöksensä mahdollisia lapsivaikutuksia. Ehdotetut avustukset edistävät partiolippukuntien toimintamahdollisuuksia Lopella, joten ehdotettu päätös edistää lasten ja nuorten hyvinvointia.

Kirkkoneuvosto on §51 / 19.3.2019 päättänyt, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Kirkkoherra arvioi, että ehdotuksessa mainitut lähetysjärjestöt edustavat keskenään erilaisia kristinuskon tulkintoja. Kirkon virallisten lähetysjärjestöjen lisäksi avustusta ehdotetaan annettavaksi muutamille hengellistä toimintaa tai lähetystyötä harjoittaville järjestöille.

Kirkkoherran arvion mukaan ehdotettu monipuolisuus talousarvioavustusten kohdentamisessa vastaa loppilaisten hengellisyyden monimuotoisuutta. Julkisessa keskustelussa on esitetty, että joidenkin järjestöjen toiminta ei kaikilta osin toteuta ihmisten yhdenvertaisuutta. Tästä on keskusteltu esimerkiksi Lopen kirkkoneuvoston vastauksessa valtuustoaloitteeseen (§33 / 25.2.2020) ja uutisoitu esimerkiksi Kotimaa24-verkkopalvelussa 22.10.2019:

<https://www.kotimaa24.fi/artikkeli/nainen-ei-voi-toimia-jarjestossamme-pappina-nain-lahetysjarjestot-vastasivat-helsingin-seurakunn/>

Kirkkoherra arvioi, että esitetyt ongelmat eivät ole sen luonteisia, etteikö seurakunta voisi tukea kohtuullisilla summilla ehdotettuja kirkon virallisia lähetysjärjestöjä. Avustusten jakautuminen eri järjestöjen kesken vastaa kirkkoherran näkemyksen mukaan suuruusluokaltaan sitä, missä määrin Lopen seurakuntalaiset liittyvät eri järjestöjen toimintaan.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle vuoden 2021 talousarvioavustuksia liitteen 122a mukaisesti. Kirkkoneuvosto ehdottaa, että avustuksista päätetään kirkkovaltuustossa toimintasuunnitelman 2021 hyväksymisen yhteydessä.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §49 / 8.12.2020

Ehdotus: Kirkkovaltuusto päättää talousarvioavustuksista toimintasuunnitelman 2021 hyväksymisen yhteydessä §50 / 8.12.2020.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

50§ Seurakunnan toimintasuunnitelma 2021-2023 ja talousarvio 2021

Kirkkoneuvosto §147 / 24.11.2020

Toimintasuunnitelma ja talousarvio on laadittu seurakunnan työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja seurakuntalaisten yhteistyönä. Työntekijät ovat valmistelleet toimintasuunnitelmaa kirkkovaltuuston hyväksymän strategian ja talousarviota kirkkoneuvoston antaman raamin pohjalta. Ensi vuoden toiminnasta on keskusteltu kirkkoneuvoston kokousten yhteydessä pidetyissä avoimissa keskustelutilaisuuksissa 22.9., 6.10. ja 20.10.2020. Kirkkoherra ja talouspäällikkö ovat muokanneet ehdotuksen toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta siten, että seurakunnan talous pysyy riittävässä tasapainossa.

Valtuusto päätti 3.11.2020 kirkollisveroprosentiksi 1,75 vuodelle 2021.

Kirkkoneuvosto hyväksyi henkilöstön kehittämissuunnitelman 8.10.2020 ja laati ehdotuksen talousarvioavustuksista 23.10.2020. Koulutuskustannukset ja avustukset lähetys- ja diakoniatyötä tekeville kristillisille järjestöille ja partiolle sisältyvät v. 2021 toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon. Kirkkovaltuusto on käsitellyt kiinteistökorjaukset ja investoinnit kokouksessaan 3.11.2020.

Ehdotus seurakunnan toimintasuunnitelmaksi 2021-2023 ja talousarvioksi 2021 on liitteenä 147a.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin. Toimintasuunnitelma ja talousarvio toteuttaa kirkkoherran ja talouspäällikön arvion mukaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä etua hyvin suhteessa seurakunnan käytössä oleviin resursseihin. Seurakunnan kokonaiskustannuksista noin puolet kohdistuu kasvatustyöhön.

Kirkkoneuvosto on §51 / 19.3.2019 päättänyt, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Yhdenvertaisuuden ja ympäristönäkökulmien huomioiminen on asetettu seurakunnan strategiseksi painopisteiksi kirkkovaltuustossa §25 / 23.4.2019 ja kunkin työmuodon toimintasuunnitelmassa on erikseen arvioitu, millä tavoilla työmuoto toteuttaa strategian painopisteitä. Kirkkoherra ja talouspäällikkö arvioivat, että toimintasuunnitelma ja talousarvio edistävät ympäristönsuojelua ja yhdenvertaisuuden toteutumista hyvin.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle liitteen 147a mukaista Lopen seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2021-2023 sekä talousarviota vuodelle 2021. Kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi esitettävään toiminta- ja taloussuunnitelmaan /talousarvioon lisätään valokuvia.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §50 / 8.12.2020

Liite 50a: Toiminta- ja taloussuunnitelma 2021-2023 ja talousarvio 2021

Ehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy liitteen 150a mukaisen Lopen seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2021-2023 sekä talousarvion vuodelle 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

51§ Hautainhoitorahaston toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021

Kirkkoneuvosto §148 / 24.11.2020

KL 17 luku, 5 § Haudan hoito [osittain]

Haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija.

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta ottaa korvauksesta määrääjäksi vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi tehdä sopimuksia hautojen hoidosta myös siten, että hoitokorvaukset sijoitetaan erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan.

Lopen seurakunnalla on erillinen hautainhoitorahasto, joka tarjoaa sopimuksia hautojen hoidosta 1, 5 ja 10 vuoden ajanjaksoille. Liitteenä 148a on hautainhoidon toimintasuunnitelma ja talousarvio v. 2021.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle liitteen 148a mukaista Lopen hautainhoitorahaston toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä talousarviota vuodelle 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §51 / 8.12.2020

Liite 51a: Hautainhoitorahaston toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021

Ehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy liitteen 51a mukaisen Hautainhoitorahaston toimintasuunnitelman ja talousarvion 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

52§ Jäsenten esittämät asiat

-

53§ Valitusosoitus

Liite 53a Muutoksenhakukiellot ja valitusosoitus

Ehdotus: Liitteen mukaiset muutoksenhakukiellot ja valitusosoitus liitetään kokouksen pöytäkirjaan.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

54§ Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.14

VALITUSOSOITUS JA MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Pöytäkirja §53 / Liite 53a

MUUTOKSENHAKUKIELLOT**Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot**

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 41-45, 47, 49, 52-54

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:**Hämeenlinnan hallinto-oikeus**

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, Hämeenlinna (asiakaspalvelu avoinna ma-pe klo 8.00-16.15)

Postiosoite: **Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna**

Sähköposti: **hameenlinna.hao@oikeus.fi**

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 46, 48, 50-51

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU**Valituksen sisältö**

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.